

Archeologienota

Leuven, Brusselsestraat 137-139
Deel 2: Programma van Maatregelen

Inhoud

1	Administratieve gegevens	1
2	Overzicht maatregelen.....	2
3	Gemotiveerd advies.....	3
3.1	Datering en interpretatie onderzoeksterrein	3
3.2	Waardering archeologische vindplaatsen	3
3.3	Impactbepaling	3
3.4	Bepalingen van de maatregelen	3
3.4.1	Kennispotentieel verder (voor)onderzoek	3
3.4.2	Volledigheid van het vooronderzoek.....	4
3.4.3	Keuze verder vooronderzoek	5
4	Programma van Maatregelen	7
4.1	Administratieve gegevens advieszone.....	7
4.2	Onderzoeksopdracht	7
4.2.1	Afbakening onderzoeksterrein	7
4.2.2	Onderzoeksdoelstellingen.....	8
4.2.3	Onderzoeksvragen	8
4.3	Maatregelen proefputtenonderzoek.....	9
4.3.1	Methoden en technieken.....	9
4.3.2	Eventuele afwijkende methodiek.....	11
4.4	Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk.....	11
4.5	Sloopvoorwaarden	12
4.6	Potentieel vervolgetraject na archeologisch vooronderzoek.....	13
5	Lijsten.....	14
5.1	Plannenlijst.....	14
5.2	Tabellenlijst	14
6	Bibliografie	15

1 Administratieve gegevens

Algemeen

Naam site	Leuven, Brusselsestraat 137-139
Ligging	Brusselsestraat 137-139, stad Leuven, provincie Vlaams-Brabant
Kadaster	Leuven, 4 AFD, E, 204L, 204N
Projectnummer BAAC Vlaanderen	2021-0136
Reeds uitgevoerd vooronderzoek	Bureauonderzoek (2021A235)
Bewaarplaats archief	BAAC Vlaanderen

Actoren

Auteur	Tristan Minne (archeoloog)
Betrokken actoren	Tristan Minne
Betrokken derden	N.v.t.

Plangebied

Oppervlakte plangebied	925 m ²
Oppervlakte advieszone	925 m ²
Kartering gewestplan	Woongebied

2 Overzicht maatregelen

Advies	Oppervlak / aantal	Tijdstip	Voorwaarde
Proefsleuven/-putten	48 m² / 3 proefputten	Na de sloop van de gebouwen en bestaande verharding tot op maaiveld*	In akte genomen archeologienota

*Voor de sloopvoorwaarden wordt verwezen naar 4.5 Sloopvoorwaarden.

3 Gemotiveerd advies

3.1 Datering en interpretatie onderzoeksterrein

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kan niet met zekerheid gezegd worden of archeologische waarden in het plangebied aanwezig zijn. Het plangebied wordt in historische bronnen vermeld als Blauwe hoek, Blijde hoek, Sint-Laureysgasthuis en Sint-Cornelisgasthuis. Als de bebouwing aangegeven op de historische kaarten overeenstemt met het ondertussen verdwenen Sint-Laureysgasthuis, dan bestaat er een reële kans dat deze zich (gedeeltelijk) binnen de contouren van het plangebied bevindt. De desbetreffende bebouwing zou dan dateren uit de 12e-13e eeuw. In de directe omgeving (aan de Brusselsestraat) komt op zowel de Ferrariskaart als de Vandermaelenkaart een plein voor. Voor de oudere perioden (steentijden-metaaltijden-Romeinse periode) kan enkel gesteld worden dat de Brusselsestraat vermoedelijk deel uitmaakte van een Romeinse heirbaan. Er zijn geen steentijdwaarden in de directe nabije omgeving van het plangebied teruggevonden. Wel zijn er ruim voldoende sporen en vondsten aangetroffen in de directe omgeving die de aanwezigheid van occupatie in de regio tijdens verschillende periodes in het verleden kunnen aantonen.

Het bodembestand van het projectgebied lijkt gedeeltelijk verstoord door ingrepen in het landschap in de 19e en 20e eeuw. Op het plangebied staat een gebouw, waarvan het niet duidelijk is hoe diep de funderingen hiervan gaan. Dit gebouw zal gesloopt worden in kader van de geplande werken op het onderzoeksterrein.

3.2 Waardering archeologische vindplaatsen

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kan niet met zekerheid gezegd worden of er archeologische waarden in het plangebied aanwezig zijn. Op basis van de landschappelijke, bodemkundige en archeologische gegevens kunnen we stellen dat het plangebied sinds lange tijd interessant was voor ingebruikname door de mens. Het plangebied kan -ondanks de afwezigheid van vondsten- mogelijk vanaf de steentijden reeds menselijke aanwezigheid vertonen. De gunstige paleolandschappelijke ligging en de verderaf gelegen vondsten duiden hierop. Verder kan de Romeinse periode, middeleeuwen en nieuwe/nieuwste tijd sterk vertegenwoordigd zijn. Op basis hiervan werd een groot potentieel op kennisvermeerdering voor het volledige plangebied vastgesteld. Daarnaast kan ook verondersteld worden dat er mogelijk binnen het plangebied restanten van het Sint-Laureysgasthuis kunnen aangetroffen worden.

3.3 Impactbepaling

De maximale verstoringsdiepte binnen het plangebied zal tot ca. 4 m diepte gaan. Deze zal veroorzaakt worden bij de aanleg van de kelderbodem. De nulpas van het project wordt gelijkgelegd met het straatniveau en stemt overeen met 25,20 m + TAW. Het laagstgelegen niveau van de kelder zal zich op 21,18 m + TAW bevinden. De totale oppervlakte van deze ingreep beslaat de totale oppervlakte van het plangebied, nl. 925 m². Bij deze ingreep dient er tevens rekening gehouden te worden met een bufferzone van 20 cm.

3.4 Bepalingen van de maatregelen

3.4.1 Kennispotentieel verder (voor)onderzoek

Op basis van het bureauonderzoek voor het plangebied *Leuven, Brusselsestraat 137-139* werden onvoldoende gegevens verzameld om de aan- of afwezigheid van een archeologische site afdoende te

staven. Desondanks kan een gemotiveerde uitspraak gedaan worden over het al dan niet moeten nemen van verdere maatregelen.

Binnen het plangebied is aangegeven door de initiatiefnemer dat potentiële verstoringen zich zouden beperken tot de funderingen van de huidige bebouwing. De geplande ingrepen zullen daarentegen een aanzienlijke verstoring veroorzaken over de volledige oppervlakte van het plangebied tot een diepte van 4 m.

Uit het bureauonderzoek blijkt dat het plangebied tot het einde van de 19^e eeuw het Sint-Laureysgasthuis omvatte. Hierdoor kan verwacht worden dat de natuurlijke bodemopbouw tamelijk verstoord werd. Uit de CAI waarden en het overig archeologisch onderzoek in de omgeving is af te leiden dat er reeds sprake is van menselijke activiteit sinds de vroege bronstijd met een continuïteit tot op heden.

Het potentieel op (waardevolle) kenniswinst bij verder archeologisch (voor-)onderzoek voor de perioden steentijden tot en met de nieuwste tijd aanwezig is. Dit geldt zeker voor de middeleeuwen afhankelijk van hoeverre het Sint-Laureysgasthuis zich binnen de contouren van het plangebied bevindt en of deze bewaard is gebleven. Het potentieel op kennisvermeerdering bij verder onderzoek is bijgevolg erg groot voor deze periode. De investeringen die gepaard gaan met verder archeologisch onderzoek staan in verhouding tot de mogelijke resultaten die dergelijk onderzoek naar verwachting zal opleveren. De eerste stap is het uitvoeren van een proefputtenonderzoek.

3.4.2 Volledigheid van het vooronderzoek

Het doel van de archeologienota was het inschatten van het archeologisch potentieel van het plangebied en het opstellen van een programma van maatregelen voor een (eventueel) vervolgonderzoek. Na een uitgebreide bureaustudie waarbinnen historische, cartografische, geologische, geografische en bodemkundige bronnen werden onderzocht en teruggekoppeld aan het hedendaagse terreingebruik en de bouwplannen van de opdrachtgever, stelt BAAC Vlaanderen bvba vast onvoldoende informatie gegenereerd is om de mogelijke aanwezigheid van een archeologische site binnen het plangebied aan te tonen. Er is een hoog potentieel op resten uit het verleden. De kans op prehistorie is middelhoog, aangezien de prehistorische mens zich meestal vestigde op een hoger gelegen deel nabij water. Tevens is de kans op het aantreffen van sporen vanaf de metaaltijden middelgroot, aangezien de omgeving in deze periode bewoond was. De kans op het aantreffen van sporen uit de middeleeuwen tot de nieuwste tijd wordt zeer hooggeschat gezien de duidelijke aanwezigheid van het voormalig Sint-Laureysgasthuis in historische en cartografische bronnen.

Verder onderzoek wordt geadviseerd over het hele plangebied, aangezien de geplande werken het volledige plangebied tot een diepte van ca. 4 m zullen verstoren. Hierbij wordt het advies gegeven voor het uitvoeren van een proefputtenonderzoek na de sloop van de huidige bebouwing.

3.4.3 Keuze verder vooronderzoek

Tabel 1: Overzicht van de keuze onderzoeksmethode.

METHODE	MOGELIJK	NUTTIG	SCHADELIJK	NOODZAKELIJK	MOTIVATIE
GEOFYSISCH ONDERZOEK	NEE	NEE	NEE	NEE	GEZIEN HET FEIT DAT HET PLANGEBIED VOLLEDIG BEBOUWD IS KAN DERGELIJK ONDERZOEK NIET UITGEVOERD WORDEN.
VELDKARTERING	NEE	NEE	NEE	NEE	HET TERREIN IS MOMENTEEL BEBOUWD EN VERHARD.
LANDSCHAPPELIJK BODEMONDERZOEK	NEE	NEE	NEE	NEE	HET PLANGEBIED BEVINDT ZICH IN ONBEPaald BODEMTYPE BINNEN VERSTEDELIJKT GEBIED. DIT VOORSPELT EEN COMPLEXE STRATIGRAFIE MET DE MOGELIJKE AANWEZIGHEID VAN HARDE STRUCTUREN HETGEEN DE WERKING EN DAARMEE DE EFFICIËNTIE VAN DEZE METHODE TE NIET DOEN.
VERKENNEND/WAARDEREND BOORONDERZOEK	NEE	MSS	NEE	MSS	INDIEN BIJ HET UITVOEREN VAN HET PROEFPUTTENONDERZOEK BLIJK IS VAN EEN ONDERLIGGENDE INTACTE BODEM MET POTENTIEEL OP STEENTIJD IS DERGELIJK ONDERZOEK WENSELIJK.
PROEFPUTTEN-ONDERZOEK STEENTIJD	NEE	MSS	NEE	MSS	INDIEN HET PROEFPUTTENONDERZOEK WIJST OP EEN INTACTE BODEM EN HET ARCHEOLOGISCHE BOORONDERZOEK LITHISCHE ARTEFACTEN AAN HET LICHT BRENGT, KUNNEN PROEFPUTTEN NOODZAKELIJK ZIJN OM HET PREHISTORISCH POTENTIEEL VERDER IN TE SCHATTEN.
PROEFSLEUVEN/PROEFPUTTEN ONDERZOEK	JA*	JA	NEE	JA	PROEFPUTTEN ZIJN DE MEEST GESCHIKTE METHODE OM DE OPENSTAANDE ONDERZOEKSVRAGEN TE BEANTWOORDEN, ZIJNDE OF DE BINNEN HET PLANGEBIED AANWEZIGE ARCHEOLOGISCHE VERWACHTINGEN KLOPPEN EN WAT HUN WAARDE IS. DAARENBOVEN WORDT DE OPPERVLAKTE VAN DE INGREPEN BEPERKT GEHOUDEN OM OVERBODIGE SCHADE AAN HET ERFGOED TE VOORKOMEN.

*Na de sloop van de huidige gebouwen en bestaande verharding.

Na de sloop van de huidige bebouwing dient er na gegaan te worden welke exacte verstoring deze heeft veroorzaakt. Wat in deze situatie het beste kan vastgesteld worden doormiddel van proefputten. Hierbij kan vervolgens vastgesteld worden in hoeverre de archeologische waarden overeenstemmen met de verwachtingen uit het bureauonderzoek. Tijdens dergelijk onderzoek is het van belang dat slechts een beperkt deel van het onderzoeksterrein onderzocht wordt. Zo wordt het resultaat van het onderzoek bereikt met een minimum aan destructie van het archeologisch erfgoed.

Vervolgens kan na het uitvoeren van het proefputtenonderzoek nagegaan worden door middel van verkennende archeologische boringen of er steentijdpotentieel aanwezig is binnen het plangebied. Hetgeen enkel noodzakelijk zou zijn moesten er directe aanwijzingen worden aangetroffen tijdens het proefputtenonderzoek die duiden op de aanwezigheid van steentijd.

4 Programma van Maatregelen

4.1 Administratieve gegevens advieszone

Naam site	Leuven, Brusselsestraat 137-139		
Ligging	Brusselsestraat 137-139, stad Leuven, provincie Vlaams-Brabant		
Kadaster	Leuven, 4 AFD, E, 204L, 204N		
Coördinaten	Noordwest:	x: 172600,98	y: 174581,48
	Noordoost:	x: 172629,20	y: 174572,53
	Zuidwest:	x: 172586,31	y: 174558,08
	Zuidoost:	x: 172618,96	y: 174545,66
Oppervlakte advieszone	925 m ²		

4.2 Onderzoeksopdracht

4.2.1 Afbakening onderzoeksterrein

Het onderzoeksterrein beslaat het volledige plangebied zoals weergegeven op Plan 1.

Plan 1: Afbakening onderzoeksterrein weergegeven op orthografische kaart¹ (digitaal; 1:1; 22/01/2021)

¹ AGIV 2021b

4.2.2 Onderzoeksdoelstellingen

De doelstellingen van het verder vooronderzoek zijn dezelfde als de algemene doelstellingen van het vooronderzoek, zijnde het vaststellen van de aan- of afwezigheid van een archeologische site en de karakteristieken en bewaringstoestand van deze site, alsook een analyse van de relatie met het landschap, de waarde en de impact van de geplande werken.

4.2.3 Onderzoeksvragen

Bodem en paleolandschap

- Welke bodemhorizonten worden in de boringen of profielen aangetroffen en wat is de genese ervan? Welke zijn de bodemprocessen die hiermee geassocieerd worden?
- Vertegenwoordigen deze horizonten relevante archeologische niveaus?
- Indien deze horizonten relevante archeologische niveaus omvatten:
 - o Wat is de aard van dit niveau?
 - o Heeft dit niveau een duidelijke begrenzing?
 - o Wat is de bewaringstoestand van dit niveau?
 - o Wat is de impact van de geplande graafwerken op dit niveau?

Sporenbestand

- Zijn er sporen aanwezig? Zo ja, geef een beknopte omschrijving.
- Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?
- Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Kunnen archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)?
- Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?
- Wat is de waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?

Specifieke vragen omtrent het plangebied

- In welke mate werd het terrein reeds verstoord?
- In hoeverre is de bodemopbouw intact? Wat is de invloed van de bestaande bebouwing/verhardingen op het archeologisch erfgoed?
- Werden resten aangetroffen van het Sint-Laureysgasthuis?
- Wat is de precieze locatie, aspect en bewaringstoestand van de gebouwde structuren?
- Hoe kaderen de resultaten van dit onderzoek binnen onze kennis van de stadsgeschiedenis en stadsontwikkeling van Leuven?
- Kunnen de resultaten van het bureauonderzoek bijgesteld worden?

Verder archeologisch onderzoek

- Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaatsen?

- Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (maatregelen behoud in situ)?
- Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling en die niet in situ bewaard kunnen blijven:
 - o Wat is de ruimtelijke afbakening (in drie dimensies) van de zones voor vervolgonderzoek?
 - o Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht, zowel vanuit methodologie als aanpak voor het vervolgonderzoek?
 - o Welke vraagstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant?
 - o Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke type staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?

4.3 Maatregelen proefputtenonderzoek

4.3.1 Methoden en technieken

Algemene bepalingen

Proefputten worden aangelegd met een opgravingsvlak per archeologisch relevant niveau om een zicht te krijgen op de verticale stratigrafische opbouw van de te onderzoeken zones. Elke proefput wordt gezien als een beperkte opgraving en wordt zodanig geregistreerd. Van proefputten wordt in de regel de volledige stratigrafische sequentie onderzocht. De diepte van de proefput omvat alle aanwezige sporen, voor zover dit relevant is voor de vraagstellingen van het onderzoek. Na het opgraven van elk vlak wordt geverifieerd, op basis van de vaststellingen uit de putwanden en door middel van lokale verdiepingen van het opgravingsvlak, of er zich dieperliggende niveaus met archeologische sporen of vondsten voordoen. In voorkomend geval wordt een nieuw opgravingsvlak aangelegd en onderzocht. Indien de diepte van de proefput de natuurlijke ondergrond in stratigrafisch primaire positie niet bereikt, worden per proefput enkele boringen of sonderingen tot in de natuurlijke ondergrond in stratigrafisch primaire positie geplaatst om de stratigrafie in kaart te brengen, indien dit relevant is voor het beantwoorden van de onderzoeksvragen.

De graafmachine die gebruikt wordt voor het aanleggen van de proefputten is van een type dat toelaat zowel horizontale vlakken aan te leggen als de stratigrafie te volgen zonder schade toe te brengen aan de aangetroffen sporen. De graafbak heeft geen tanden. De afgraving tot het eerste opgravingsvlak gebeurt machinaal. Indien meerdere opgravingsvlakken worden aangelegd, wordt het bovenliggende vlak steeds volledig afgewerkt vooraleer er verdiept wordt. De vlakken worden steeds gelinkt aan de putwandprofielen. De overige verdiepingen gebeuren handmatig met uitzondering van het verwijderen van puinpakketten en uniforme ophogingslagen. Omvangrijke sporen worden slechts gecoupeerd tot op het volgende vlakniveau, en pas verder gecoupeerd na het aanleggen en registreren van dat volgende vlak.

De putwanden van proefputten worden grondig bekeken om aan te geven op welke niveaus er tijdens een eventuele opgraving opgravingsvlakken moeten worden aangelegd. Essentieel is dat er een gedegen inzicht ontstaat in de stratigrafische opbouw van het terrein. Relevante delen van de putwandprofielen worden opgeschoond en geregistreerd als referentieprofiel. Waar zich sporen aftekenen in de putwanden, wordt dat deel van de putwand en de daarin aanwezige sporen opgeschoond en geregistreerd. Daarbij worden: de sporen goed onderscheiden; de relaties tussen

sporen vastgesteld; de onderlinge, relatieve chronologie van de sporen vastgesteld, voor zover dat mogelijk is.

Specifieke methodologie

Inplanting proefputten

Op basis van de uit het bureauonderzoek gekende historische gegevens werd een puttenplan opgesteld (Plan 2). De specifieke locatie van de putten werd gekozen in functie van de onderzoeksvragen en de gekende en geplande verstoringen.

Oppervlakte en dekkingsgraad onderzoek

Gezien de complexe stratigrafie en het te verwachten gasthuis is niet zozeer het standaard percentage (10% d.m.v. sleuven en 2,5% d.m.v. kijkvensters) dat onderzocht dient te worden bij vooronderzoeken noodzakelijk. Wel dient het vooronderzoek adequaat, praktisch en in veilige omstandigheden te gebeuren. Er zullen in zijn geheel 3 proefputten worden aangelegd met een totale oppervlakte van 48 m².

Volgende specificaties zijn essentieel:

- Binnen deze proefputten wordt de volledige antropogene stratigrafische sequentie van het terrein onderzocht. Deze proefputten worden aangelegd tot op de moederbodem waar mogelijk.
- Bijzondere aandacht gaat naar de inschatting van de horizontale omvang van het sporenbestand, per stratigrafisch niveau.
- Bijzondere aandacht gaat naar de registratie van de stratigrafie van het terrein a.d.h.v. een profielregistratie.

Selectie vondsten

Alle vondsten die tijdens de aanleg van de proefputten en het opschaven, couperen en afwerken van de sporen worden aangetroffen, worden verzameld en geregistreerd. Bij relevante archeologische sporen of bodemeenheden wordt daarenboven actief op zoek gegaan naar vondsten. Enkel in sporen met een duidelijk recente ouderdom worden niet alle vondsten systematisch ingezameld.

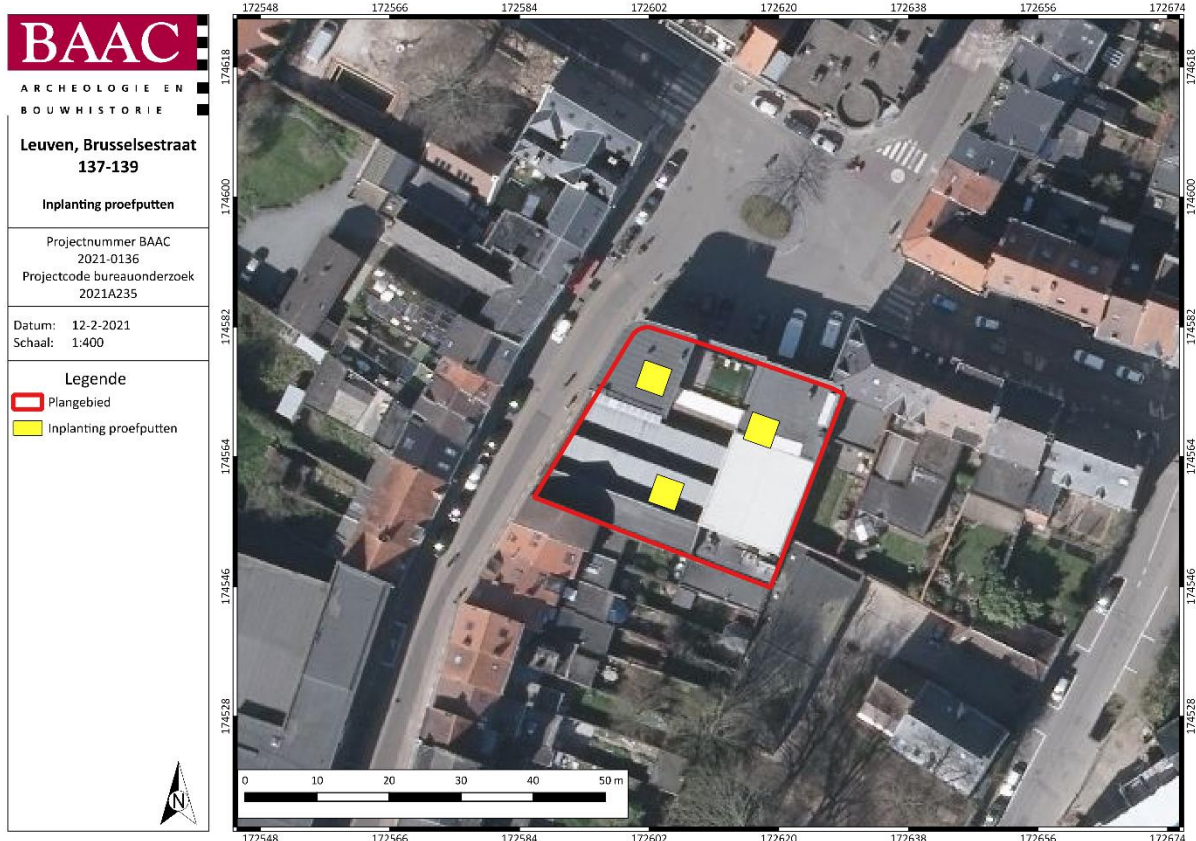
Staalname

Er worden in regel geen stalen genomen tijdens het onderzoek. Gezien tijdens het vooronderzoek de site afdoende kan onderzocht zijn, is het ook noodzakelijk om rekening te houden met eventuele staalnames in functie van natuurwetenschappelijk onderzoek. Aangezien het op deze moment niet mogelijk is om hiervoor concrete uitspraken te doen, is het belangrijk dat de erkende-archeoloog gemotiveerde beslissingen neemt inzake het nemen van stalen en verder natuurwetenschappelijk onderzoek, tijdens de uitvoer van het vooronderzoek. Hierbij kunnen nieuwe inzichten en dus ook onderzoeksvragen aan het licht komen die mee opgenomen kunnen worden in het verder advies.

Referentieprofielen

Tijdens het proefputtenonderzoek worden profielen geregistreerd, teneinde een zo representatief mogelijk beeld te bekomen van de bodemkundige en quartairgeologische opbouw van het plangebied. Rekening houdende met de natuurlijke, archeologische en technische omstandigheden worden deze profielen gelijkmatig over de hele site verspreid. Indien de veldwerkleider het noodzakelijk acht, of

wanneer een afwijkende bodemopbouw wordt waargenomen wordt een representatieve selectie als referentieprofiel beschreven. Deze worden per laag of horizont lithologisch en bodemkundig beschreven. Belangrijke bodemeigenschappen, zoals textuur, oxidoreductie, kalkgehalte, biologische processen, chemische processen, mineralogische processen en bodemhorizonten werden gedetermineerd en beschreven. De beschrijving van de profielen gebeurde conform de FAO guidelines for soil description en de Code van Goede Praktijk. De aangetroffen bodems worden gedetermineerd conform het Belgisch bodemclassificatiesysteem.

Plan 2: Inplanting proefputten op GRB-kaart² (digitaal; 1:1; 25/01/2021).

4.3.2 Eventuele afwijkende methodiek

In regel wordt het proefputtenonderzoek uitgevoerd zoals voorgesteld in de specifieke methodologie. Indien bepaalde omstandigheden een afwijkende methodologie of techniek vereisen, wordt dit door de erkende archeoloog gemotiveerd in de nota.

4.4 Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk

Er worden geen afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk voorzien. Mochten er tijdens de uitvoering van het vooronderzoek met ingreep in de bodem redenen zijn waarom wel wordt afgeweken van de bepalingen in de code, dan worden deze gemotiveerd in het verslag van resultaten.

² AGIV 2021a

4.5 Sloopvoorwaarden

Het slopen van bebouwing en verwijderen van de huidige verhardingen kan het bodemarchief verstoren en bijgevolg het potentieel aanwezige archeologisch erfgoed aantasten. De ingreep in de bodem – toegelicht in het programma van maatregelen – dient plaats te vinden na de bovengrondse sloop van de bebouwing tot op het maaiveld. De sloop van bouwelementen onder het huidige maaiveld (onder de vloerplaat en funderingen) behoort tot het archeologisch vooronderzoek.

4.6 Potentieel vervolgtraject na archeologisch vooronderzoek

Op basis van het uitgevoerde archeologisch vooronderzoek zijn diverse vervolgstappen mogelijk:

- Vrijgave

Wanneer het archeologisch potentieel van het terrein volledig behaald werd, kan een vrijgave geadviseerd worden. Er is in dit geval in het kader van de geplande werken geen bijkomende kenniswinst te behalen door middel van verder onderzoek.

- Opgraving

Wanneer nog kennisvermeerdering mogelijk is na het reeds uitgevoerde vooronderzoek, is verder onderzoek nuttig. De vastgestelde archeologisch waardevolle zones van het plangebied zullen geadviseerd worden voor opgraving, wanneer deze verstoord zullen worden bij de uitvoering van de geplande werken. De rapportage hiervan en het natuurwetenschappelijk onderzoek na afloop van de opgraving maakt deel uit van het archeologisch traject.

- Behoud in situ

Behoud in situ kan plaatsvinden wanneer de geplande werken de aanwezige waardevolle archeologisch resten niet bedreigen of in zulke mate kunnen aangepast worden, zodanig dat dit behoud kan gegarandeerd worden. Het advies voor behoud in situ omvat een duidelijke beschrijving van de maatregelen die hiervoor noodzakelijk zijn.

- Een combinatie van voorgaande opties

Het plangebied kan opgedeeld worden in zones, waarbinnen verschillende van bovenstaande adviezen van toepassing zijn. De opdeling wordt in het eindadvies duidelijk opgemaakt en in kaart gebracht en een programma van maatregelen voor elk van deze zones wordt opgesteld.

De keuze van het vervolgtraject wordt op basis van al het uitgevoerde archeologisch vooronderzoek gemaakt, beschreven en gemotiveerd in de nota, die in akte genomen dient te worden. Indien uit het vooronderzoek met ingreep in de bodem blijkt dat een opgraving noodzakelijk is, dient dus rekening gehouden te worden met de uitvoering van deze opgraving, alsook de uitwerking van de opgravingsresultaten, het uitvoeren van natuurwetenschappelijk onderzoek en conservatie en restauratie. De specifieke invulling van de uitwerking van de opgravingsresultaten, van het natuurwetenschappelijk onderzoek en van de conservatie en restauratie zullen in het programma van maatregelen van de nota van het onderzoek in uitgesteld traject worden vastgelegd. Verder onderzoek in de vorm van een opgraving kan pas uitgevoerd worden, wanneer de vergunning voor de geplande werken verleend werd en na het uitvoeren van de melding aanvang onderzoek door de erkende archeoloog.

5 Lijsten

5.1 Plannenlijst

Plan 1: Afbakening onderzoeksterrein weergegeven op orthografische kaart (digitaal; 1:1; 22/01/2021)	7
Plan 2: Inplanting proefputten op GRB-kaart (digitaal; 1:1; 25/01/2021).	11

5.2 Tabellenlijst

Tabel 1: Overzicht van de keuze onderzoeksmethode.	5
---	---

6 Bibliografie

AGIV, 2021a. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Grootschalig Referentiebestand (GRB). Available at: <https://www.geopunt.be/>.

AGIV, 2021b. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Orthofotomozaïek, middenschalig, winteropnamen, kleur, meest recent, Vlaanderen. Available at: <https://www.geopunt.be/>.